

השיחה השבועית

מפי הרב אפרים כחלון שליט"א

בא

הרב אפרים כחלון שליט"א
RabbiEfraim@BeEzratHaShem.org

פֶּרֶשֶׁת בֹּא כַּח מַעֲשֵׂה קֶטֶן

גִּאֲלַת עוֹלָמִים

הַכְּתוּב אוֹמֵר "וַיְהִי מִקֶּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, מא), פָּסוּק אֶחָד, גִּאֲלַת עוֹלָמִית. כָּל יֶלֶד שְׁמִתְחִיל לְלַמֵּד אֶת מִכּוֹת מִצְרַיִם, אִם תִּשְׁאַל אוֹתוֹ: "אֵיךְ עִם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם?" הוּא יַגִּיד לָךְ: "מִשֶּׁה רַבְּנוּ בֹּא, קִבְּלוּ עָשֶׂר מִכּוֹת וְזֶהוּ", עִם יִשְׂרָאֵל אֲכֹן יָצְאוּ מִשְׁעֶבֶד לְגִאֲלָה, מִצָּרָה לְרוּחָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה. אֲבָל זֶה לֹא הָיָה פָּשׁוּט בְּכֻלּוֹ. חֲזוֹ"ל מְגַלִּים לָנוּ אֶת מֵאֲחֹרֵי הַקְּלָעִים שֶׁל כָּל הַמַּחֲזָה הַנִּפְלְאָה הַזֶּה, מִהִי הַסִּבָּה הָאֲמִתִּית שֶׁבְּזָכוּתָהּ עִם יִשְׂרָאֵל זָכוּ לְצֵאת מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. זֶה שֶׁהָיוּ עָשֶׂר מִכּוֹת זֶה טְכְנִי, אֲבָל מָה גֵרָם לָהֶם לְצֵאת מִמִּצְרַיִם?

עַל מָה שָׁמְרוּ בְּמִצְרַיִם?

בְּמִכְלִילָתָא דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל (פֶּרֶשֶׁת בֹּא מִסְכְּתָא דְּפִיסְחָא פֶּרֶשָׁה ה) מְבֹאֵר, שֶׁהַזְכוּת שֶׁהָיְתָה לְאַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁבִּסְדָּה הִכָּל לֹא שָׁנוּ שְׁמֵם, לְשׁוֹנָם וּלְבוּשָׁם, הָיוּ קִצָּת מִקְפִּידִים בְּלִשׁוֹן הָרַע וּמִהֲדָרִים בְּעִרְוֹת. אֲבָל חוּץ מִזֶּה הִכָּל אוֹתוֹ דָּבָר. עַד שֶׁבְּמִדְרַשׁ כְּתוּב שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעוּ לַיָּם סוּף הָיָם אָמַר: "לִמָּה אֲנִי אֶקְרַע בְּשִׁבִּיל הַיְּהוּדִים וְאֶטְבִּיעַ אֶת הַמִּצְרַיִם, הֲלָלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהֲלָלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה" (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי פֶּרֶשֶׁת בֶּשֶׁלַח רַמְז' רלד). הַדְּבָרִים הַקְּטָנִים הַלָּלוּ, הֵם אֵלּוּ

כח מעשה קטן

שגרמו לגאולת ישראל.

טענת היצר

מדברי המדרש הזה יש לנו ללמד מה כחו של מעשה קטן. לפעמים מגיע היצר לאדם ואומר לאדם: "אל תעשה את ההנהגה הזאת, את ההלכה הזאת. עזב, לא צריך לעשות מים אחרונים". אבל חז"ל (חולין דף קה ע"ב) אומרים: מים אחרונים חובה! זה לא כזה חשוב, לא צריך, או שמסיתו היצר, "עזב, לא צריך נטילת ידים בבקר", אלו דברים קטנים. איך אפשר לבוא ולהכניע את היצר בדברים האלה שהוא אומר לאדם שהם קטנים ולא חשובים?

שעת השמד

הגמרא אומרת (סנהדרין דף עד ע"ב), שבשעת השמד כשהגוים רוצים להשמיד את תורת ישראל ואומרים: "כל מי ששומר תורה ומצוות הורגים אותו" - ולצערנו זה היה בכל שנות גלותם של עם ישראל, להרבה קהלות, אם זה ברוסיה הקומוניסטית, ואם זה לפני כן האינקוויזיציה בספרד, תמיד רצו להעביר את תורת ישראל מעם ישראל. הזמן הזה נקרא שעת השמד, ובשעת השמד אומרת הגמרא שאפלו על ערקתא דמסאני צריך להקפיד. מה זה ערקתא דמסאני? בזמנם היה לגוים סוג נעלים שונה מהיהודים (עיין רש"י תענית דף כב ע"א דיבור המתחיל מסאני), ואם באים הגוים וגוזרים כדי להעביר את היהודים מדתם, שכל היהודים צריכים ללבש נעלים כמוהם, נעלי נייד עם פקקים, ומי שלא הולך עם הנעלים האלה חייב מיתה, מה נעשה? ההגיון אומר שלא נמסר את נפשנו לא לנעל נעלי נייד, אבל חז"ל אומרים שבשעת השמד אפלו לשנויי ערקתא דמסאני אסור! תמסר את הנפש על

פְּרִשֶׁת בֵּא

זֶה. אֲנִי לֹא שָׁם בְּעֲלִי בִיּוֹק גַּם אִם תִּהְרָגוּ אוֹתִי...

מֶה הִהְגִּינוּ? חַיִּים, מוֹל בְּעֲלִי בִיּוֹק? לֹא מוֹכֵן.

גַּם אִם זֶה לֹא מוֹכֵן זֶה הַדִּין!

הַתְּמוּדוֹת עִם טַעֲנַת הַיֵּצֵר הָרָע

מִכָּאן אֶפְשָׁר לְבּוֹא לַיֵּצֵר הָרָע שְׁמִסִּית אֶת הָאָדָם לַעֲבֹר עַל דְּבָרִים קְטָנִים שֶׁהֵם לֹא כְּאֵלֶּה חֲשׁוּבִים, "אֵל תִּטֹּל יָדֶיךָ, תִּלְךָ עִם מַלְבוּשִׁים שֶׁל גּוֹיִם", וְאִם לָאָדָם אֵין כֹּחַ לְהַתְּמוּד עִם נִסְיוֹן הַיֵּצֵר, הַפְּתָרוֹן פָּשוּט: תַּחֲשֹׁב בְּדַעְתְּךָ שֶׁאִם הִיתָה עֹכֶשֶׁת הַשְּׂמֵד הִיטָה צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ עַל זֶה! אוֹ בְּעֲלִי בִיּוֹק אוֹ פֶּתַת יוֹרִים, אוֹ נְטִילַת יָדִים אוֹ יוֹרִים בָּךְ, תִּתְּפֹס אֶת הַיֵּצֵר וְתִגִּיד לוֹ: "זֶה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵרַחֵם עָלַי וְלֹא שָׁם אוֹתִי בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד, שֶׁהִיטָה חֵיב לְמַסֵּר נֶפֶשׁ עַל הַמִּצְוָה הַזֹּאת, לֹא אוֹמֵר שֶׁצָּרִיךְ לְזַלְזֹל בָּהּ. שָׁכֵן, אִם בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד מוֹסְרִים עַל זֶה אֶת הַנֶּפֶשׁ, עֹכֶשֶׁת אֲנִי אוֹתָר עַל זֶה?"

אֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים מֶה זֶה מִצְוָה, לֹא מְבִינִים מֶה זֶה תּוֹרָה, מֶה זֶה הַדָּבָר הַצּוּי הַכִּי קָטָן שֶׁל חַיִּים. כִּמָּה חֲשׁוּב שֶׁלֹּא לְהַדְמוֹת לַגּוֹיִם אֶפְלוּ בְּנִצְעָלִים, וּבְשַׁעַת הַשְּׂמֵד זֶה יוֹתֵר גָּדוֹל מִקְדָּשֶׁת הַחַיִּים! אֵין יוֹתֵר קְדוּשָׁה מִחַיִּים שֶׁל יְהוּדִי, אֲבָל בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד אֶפְלוּ עַל שְׂרוּכִים תִּמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ, כָּל הַגּוֹיִם יֵשׁ לָהֶם שְׂרוּכִים לְבָנִים עִם נֶעֱל שְׁחָרָה, אֶתָּה תִּלְךָ עִם שְׂרוּכִים שְׁחָרִים וְנֶעֱל לְבָנָהּ. וְאִם יִרְצוּ לְהַכְרִיחַ אוֹתָךְ עַל זֶה כִּדִּי לְהַעֲבִיר עַל הַדָּת, מְלַמְּדִת אוֹתָנוּ הַגִּמְרָא שְׁחָיִבִים לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ. לְלַמְּדֵנוּ כִּמָּה אֲנוּ לֹא מְבִינִים אֶת עֶרְךָ הַחַיִּים, לְעֲמַת דִּין אֶחָד בְּתוֹרָה, וְאֶפְלוּ מַלְבוּשׁ שֶׁל יְהוּדִי.

כַּח מַעֲשֵׂה קָטָן

מַסְכַּת שַׁבָּת

יֵשׁ דְּגָמָא נּוֹסְפַת לָזֶה, בְּמַסְכַּת שַׁבָּת - מַסְכַּת שַׁבָּת הִיא מַסְכַּת נִפְלְאָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְסִים מַסְכַּת שַׁבָּת. כָּלֵם מִתְּלֵהִים, מִתְּחִילִים אֶת לְמוֹד הַש"ס בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת, שֶׁהִיא יוֹתֵר קֵלָה, יֵשׁ שָׁם סְגִיּוֹת שְׁמִדְּבָרוֹת אֵלֶיךָ, הֶרְבֵּה סוּגִי אֲכַל, פְּרָגִיּוֹת (בְּרָכוֹת דף לט ע"א), פְּרוֹת (שם דף לה ע"א) וְעוֹד, קָשָׁה לְלַמֵּד מַסְכַּת בְּרָכוֹת כְּשֶׁאַתָּה רָעֵב. יֵשׁ בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת הֶרְבֵּה סְפּוּרִים, פְּתֻרוֹת לְחִלּוּמוֹת וְאַגְדָּתוֹת, בִּיחּוּד בְּפֶרֶק הָאַחֲרוֹן. וְכִשְׁמִסִּימִים מַסְכַּת בְּרָכוֹת הַמַּסְכַּת הַבָּאָה אַחֲרֶיהָ הִיא מַסְכַּת שַׁבָּת. מֶרֶן הֶרֶב עוֹבְדֶיהָ וְצ"ל אוֹמֵר עַל הַמַּסְכַּת הַזֹּאת: "בָּאָה שַׁבָּת בָּאָה מְנוּחָה" - אָדָם עוֹזֵב אוֹתָהּ וְהוֹלֵךְ לָנוּחַ. יֵשׁ בָּהּ סְגִיּוֹת קָשׁוֹת כְּכֹר בְּפֶרֶק הָרִאשׁוֹן. כְּמוֹ שְׁמוֹנָה עָשָׂר דְּבָרִים שְׁנַפְסָקָה בָּהֶם הִלְכָה כְּבֵית שְׁמַאי (שַׁבָּת דף יג ע"ב), דְּבָרִים שֶׁל בֵּית שְׁמַאי, דִּינֵי טְמֵאָה וְטָהָרָה. וְאַפְלוּ הַמְשָׁנָה הָרִאשׁוֹנָה יֵשׁ שְׁמִסְתַּבְּכִים אֹתָהּ, יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתִּים שֶׁהֵן אַרְבַּע בְּפָנִים וְשְׁתִּים שֶׁהֵן אַרְבַּע בְּחוּץ, וְהוּא חוֹשֵׁב מְתִי הוּא כְּכֹר יֵצֵא בְּחוּץ. "בָּאָה שַׁבָּת בָּאָה מְנוּחָה" הוּא הוֹלֵךְ לִישׁוֹן: "תַּעֲזִירוּ אוֹתִי בְּמַסְכַּת הַבָּאָה". מְגִיעִים לְמַסְכַּתוֹת רִאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹמָא, שָׁם הוּא מִתְּעוֹרֵר. הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת עֶקֶשׁ, וְלֹא לוֹתֵר עַל מַסְכַּת שַׁבָּת הַנִּפְלְאָה. וְאִם עֶקֶשׁ הוּא יִצְלִיחַ (שְׁאֵלָתוֹ דְּרַבִּי חַיִּים מוֹאֲלִזִּין יְרוּשָׁלַיִם ת"ש אוֹת מו).
◆

אֲמִירָה לְנִכְרִי

וּבַמְשָׁנָה בְּמַסְכַּת שַׁבָּת (דף קכא ע"א) מוֹבָא, נִכְרִי שֶׁבָּא לְכַבּוֹת אֵין אוֹמְרִים לוֹ כִּבֵּה וְאֵל תִּכְבֶּה. אִם גּוֹי מְגִיעַ וְרוֹאֶה שְׂרָפָה שֶׁל יְהוּדִי בַשַּׁבָּת, כָּל הַבֵּית נִשְׂרָף, כָּל הַתְּכֵשִׁיטִים, כָּל הָרְכוּשׁ, יֵשׁ לוֹ חֲצִי בֶּנֶק בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְהַגּוֹי מְגִיעַ וְרוֹאֶה אֶת הַנֶּעֱשֶׂה אֲכַל הוּא גָלֵם, חֲמוֹר חֲמוֹרֵתִים הוֹלֵךְ עַל שְׁתִּים, מְסַתְּפֵל וְלֹא עוֹשֶׂה כָּלוּם, יֵשׁ

פְּרִשֶׁת בֵּא

לִידוֹ צָנוּר מִיָּם זֶרֶם אָבֵל הוּא לֹא נוֹגֵעַ בּוֹ. אַתָּה רוֹצֶה לְהַגִּיד לוֹ:
'הִלּוּ, תִּזְיֹז רָגַע אֶת הַצָּנוּר לְכוּוֹן הָאֵשׁ, מָה כָּבֵד צָרִיךְ לְהַגִּיד לוֹ?
מִלָּה אַחַת, "כִּבְיָהּ!". אוֹמֶרֶת הַגִּמְרָא: אֲסוּר!

הָאָדָם הַזֶּה שֶׁבִּיתוֹ נִשְׁרָף הוּא יֵהִי עֲנִי מְרוּד, לֹא יֵהִי לוֹ שֶׁקֶל,
יֵהִי בַעַל חוֹב, הִילָדִים שְׁלוֹ יֵהִיוּ מִסְכָּנִים, אֲשֶׁתוֹ לֹא תִרְצֶה אוֹתוֹ,
וּבְמִלָּה אַחַת הוּא יָכוֹל לַעֲצֹר אֶת הַכֹּל, לְהַגִּיד "כִּבְיָהּ!", זֶה אֶפְלוּ
לֹא אֲסוּר דִּרְבָּנָן אֲלָא רַק אֲסוּר שְׁבוּת שֶׁל אֲמִירָה לְגוֹי שֶׁקֶלָה
יוֹתֵר וְנִקְרָאת שְׁבוּת שְׂאִין בָּהּ מַעֲשֶׂה (עֵיין עִירוּבִין דף סח ע"א). יֵשׁ
סוּגֵי אֲסוּרֵי שְׁבוּת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם מַעֲשֶׂה, כְּמוֹ מָה שֶׁאֲסוּרוֹ לִרְכֹּב עַל
בְּהֵמָה (בִּיצָה דף לו ע"ב), זֶה גַּם אֲסוּר שְׁבוּת אָבֵל חֲמוּר יוֹתֵר כִּיּוֹן
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה, אָבֵל אֲמִירָה לְגוֹי הִיא שְׁבוּת שְׂאִין בָּהּ מַעֲשֶׂה
וְקֶלָה יוֹתֵר, וּבְכָל זֹאת אֲסוּר, גַּם בְּמַחֲרִיר שִׂיאֵבֵד אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ
וְאֶת כָּל רֵמַת חַיּוֹ. גַּם זֶה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ כְּמָה אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים
וּמְבִינִים מִהוּ עֲרֻכָּה שֶׁל הִלָּכָה אַחַת, שֶׁל מִלָּה אַחַת בַּתוֹרָה, וּמָה
הָעֲרֻךְ שֶׁל מִצְוָה אַחַת, וּמָה הָעֲרֻךְ שֶׁל עֲבֵרָה אַחַת.

הָאֲרִיז"ל וְהַזִּקְוֹן

מְסַפֵּר עַל רַבֵּנוּ יִצְחָק לוֹרִיא הָאֲשַׁכְנִזִי - הָאֲרִיז"ל, שֶׁהָיָה חַי לְפָנַי
כְּחֹמֶשׁ מֵאוֹת שָׁנָה. פָּעַם אַחַת רָאוּ אוֹתוֹ בְּשַׁבַּת מִתְפַּלֵּל עִם הַיָּד
בְּתוֹךְ הַזִּקְוֹן, גּוֹמֵר לְהַתְפַּלֵּל, אוֹמֵר לְכֻלָּם שַׁבַּת שְׁלוֹם וְהָיָה בְּתוֹךְ
הַזִּקְוֹן. חָשְׁבוּ כּוֹאֲבוֹת לוֹ הַשָּׁנִים, אוֹלִי נִתְפָּסָה לוֹ הַיָּד, שֶׁאֵלּוּ אוֹתוֹ
"רַבֵּנוּ, אַתָּה צָרִיךְ עֲזָרָה?, לָמָּה הַיָּד שְׁלָךְ תִּקְוָעָה שָׁם?" אָמַר
לָהֶם רַבֵּנוּ הָאֲרִיז"ל: "שִׁכַּחְתִּי וְהִכְנַסְתִּי אֶת הַיָּד לַזִּקְוֹן, וְאֲנִי מִפְּחַד
לְהוֹצִיא אֶת הַיָּד, שֶׁמָּא תִתְלַשׁ אִיזוֹ שְׁעָרָה", שֶׁהָרִי אֲסוּר לְתַלֵּשׁ
שְׁעָרוֹת בְּשַׁבַּת וְאֶפְלוּ לֹא לְהִסְתַּרֵּק מִטַּעַם זֶה (עֵיין שו"ע אוֹרַח חַיִּים
סימָן שֵׁם סְעִיף א, וּבִילְקוּט יוֹסֵף שֶׁבַת ה סימָן שֵׁם סְעִיף א אוֹת ז). נִשְׁאַל אֶת

כַּח מַעֲשֵׂה קָטָן

רַבֵּנוּ הָאֲרִיז"ל, מָה הַפֶּחַד הַגָּדוֹל? הֲרִי גַם אִם יִתְלַשׁ אֶתָּה לֹא הִתְכַּוֵּנָה לְמִלְאכָה, וּמִלְאכַת מַחֲשַׁבֶּת אֶסְרָה הַתּוֹרָה (ביצה דף יג ע"ב), וְזֶה בְּכָל־סֶפֶק אִם תִּתְלַשׁ שְׁעָרָה כָּל שְׁהִיא. שְׁוֵה לָךְ לְהַשְׁאִיר עִם הַיָּד בְּזֶקֶן כָּל הַשָּׁבֶת? וְרַבֵּנוּ הָאֲרִיז"ל בְּשֵׁלוֹ, מִפֶּחַד לְהוֹצִיא אֶת הַיָּד. לָמָּה? הוּא רָאָה מָה קוֹרֶה בְּשָׂמַיִם כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר אֶפְלוֹ עַל אֲסוּר דְּרַבָּנָן קָל! כָּמָה עוֹלָמוֹת רוֹעֵשִׁים וְנִחְרָבִים, וְלִכְּן הוּא נִזְהָר מְאֹד בְּזֶה.

הַמִּלְאָךְ הַמְּגִיד שֶׁנִּגְלָה לְבֵית יוֹסֵף, הוּא רַבִּי יוֹסֵף קָאֲרוֹ וְצ"ל, שְׁהִיָּה גַם בֶּן דוֹרוֹ שֶׁל הָאֲרִיז"ל, אָמַר לוֹ: "אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ כָּמָה עוֹלָמוֹת נִחְרָבִים וְנִהְרָסִים בְּשַׁעֲרֵה שְׁאֵתָה מִפְּסִיק לִלְמַד, לֹא הָיִיתָ מְסִיחַ דַּעְתָּךְ שְׁנִיָּה אַחַת מִלְמוּד הַתּוֹרָה" (ספר מגיד מישרים שבח הרב אור ליום שבת כ"ב לאדר א'). אָבֵל אֲנַחְנוּ מֵהַלְעָשׂוֹת, אֲנִשֵּׁי הַחֲמֹר, לֹא מְבִינִים עֲרֻכָּה שֶׁל תּוֹרָה, מֵהַחֲשִׁיבוֹת וְהַעֲרָךְ שֶׁל מֶלֶךְ אַחַת בַּתּוֹרָה, וּמִמֶּנֶּגֶד מֵהַגּוֹרְמַת כָּל עֲבָרָה קִטְנָה.

"וְאֵת עָרִים וְעָרִיָּה"

בָּאִים עִם יִשְׂרָאֵל וְרוֹצִים לְצֹאת מִמִּצְרַיִם, אָבֵל יֵשׁ בְּעָרֵיהֶם, אֵין לָהֶם שׁוּם זְכוּת. אוֹמְרִים חַז"ל (במדבר רבה פרשת שמות פרשה א אות לה - לו) שֶׁעִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּבַחֲיִנַת "עָרִים וְעָרִיָּה" (יחזקאל טז, ז), רִיקִים מִהַמְּצוּת. "וְאָעֲבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךְ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי" (שם פסוק ו), זֶה דָּם פֶּסֶח וְדָם מִלָּה שְׁצוּהָ עָלֵיהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּיּוֹן שֶׁזֶה הַדָּבָר שֶׁסֶתֶם אֶת פִּי שֶׁל הַשֵּׁטֶן שֶׁהִתְנַגֵּד לְהוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם. הַזְכוּת הַזֹּאת הִיא הַצְטָרְפָה לְזְכוּת הָרֵאשׁוֹנִית שֶׁלֹּא שָׁנוּ שְׂמֵם, לְשׁוֹנָם וּמִלְבוּשָׁם, וְעָשׂוּ עוֹד כָּמָה הִנְהָגוֹת קִטְנוּת שֶׁבְּזְכוּתָן יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם.

פְּרִשֶׁת בֵּא

הַסִּבָּה לְקִטְרוּג הַשָּׁטָן

הַסִּבָּה שֶׁהָיוּ צָרִיכִים גַּם אֶת הַמַּצּוֹת הַלָּלוּ שֶׁל דָּם פָּסַח וְדָם מִלָּה, כִּיּוֹן שֶׁגִּבֹּר הַקִּטְרוּג מְאֹד. שֶׁהָרִי הַשָּׁטָן יָדַע שֶׁאִם הֵם יוֹצֵאִים אֲרֻבָּעִים וְתִשְׁעָה יוֹם אַחֵר כִּךְ הֵם מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה, "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה" (שְׁמוֹת ג', יב), וְהַתּוֹרָה הִיא הַכֹּחַ הַיָּחִיד שֶׁיְּכוֹל לְשַׁבֵּר אֶת הַיִּצָּר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל בְּגִמְטָרָא (קִידוּשֵׁין דָּף לֵא ע"ב) אִם פָּגַע בָּךְ מְנוּל זֶה - הוּא הַיִּצָּר הָרָע, מְשַׁכְּהוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. אִם אָבִן הוּא - נְמוּחַ, אִם בְּרוֹזֵל הוּא - מִתְּפוּצֵץ. וְלִכֵּן אָמַר הַשָּׁטָן: "אֲנִי לֹא אֶתֵּן לָהֶם לְהִגִּיעַ לְמִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁלֹּא יִקְבְּלוּ אֶת הַנֶּשֶׁק הַקִּטְלָנִי הַזֶּה נִגְדִי". הַשָּׁטָן שָׁחַק שֶׁם תִּפְקִיד חָשׁוּב, וְלִכֵּן אָפְלוּ בְּקָרִיעַת יָם סוּף קִטְרָג עֲלֵיהֶם (עֵיין יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי פֶּרֶשֶׁת בְּשַׁלַּח רַמְזוֹ רַלד), הַכֹּל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ לְמַעֲמַד הָרִי סִינִי.

נֵר וְעוֹד נֵר

וּמֵאוֹתָן הַזִּכִּיּוֹת שֶׁהָיוּ לָעָם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם שֶׁגִּרְמוּ לִיצִיאָתָם, אָפְלוּ שֶׁהָיוּ מוֹעֲטוֹת, יֵשׁ לָנוּ לְלַמֵּד גַּם לְדוֹר שְׁלָנוּ. יֵשׁ הֶרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁאֲכַפֶּת לָהֶם מִכְבוֹד שָׁמַיִם, וּכְשֶׁרוֹאִים אֶת הַמַּצָּב הָרוֹחָנִי שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם בְּצַעַר גָּדוֹל: 'כִּמָּה כָּבֵד אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה? יֵשׁ מְלִיוֹנִים שֶׁל יְהוּדִים בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים כְּלוּם, אִיךְ נִגִּיעַ אֲלֵיהֶם?', מָה הַתִּשׁוּבָה? כָּל שֶׁחֲשֵׁךְ יוֹתֵר גָּדוֹל כִּךְ קָרֵן הָאוֹר יוֹתֵר חֲזָקָה, מַעֲט מִהָאוֹר דּוֹחָה הֶרְבֵּה מִהַחֲשֵׁךְ. זֶה מָה שֶׁאָמַר הַחֹפֶץ חַיִּים לְרַבִּי יוֹסֵף שְׁלֹמֶה כֶּהֱנִימָן, הָרַב מְפּוֹנִיבּוֹ, זַ"ל: "הַתִּפְקִיד שְׁלָנוּ לְהַדְלִיק עוֹד נֵר וְעוֹד נֵר, וְרַק זֶה יְדַחָה אֶת הַחֲשֵׁךְ הַגָּדוֹל" (חֹפֶץ חַיִּים עַל הַתּוֹרָה עֲמוּד כו).

כַּחַּ מַעֲשֵׂה קָטָן

קַבְלוֹת הַתְּחִזְקוֹת

זֶה מֵה שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד מִפְּרָשַׁת בֵּא, אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה:
”בֵּא אֶל פְּרָעָה” (שְׁמוֹת י, א), תְּתַחֵל לְגַאֵל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָהֶם
זְכוּיוֹת, אֲמָנָם מוֹעֲטוֹת, אֲכָל כֶּחֶם רַב. מֵה שֶׁלֹּא שָׁנוּ שָׁמָּה, לְשׁוֹנָם
וּלְבוֹשָׁם, עֲמַד לְזִכּוּתָם וְהִצְלִיחַ לְשִׁבְרָא אֶת חוֹמוֹת מִצְרַיִם וְאֶת כָּל
כַּחוֹת הַטְּמָאָה.

לְכֵן כָּל אָדָם צָרִיךְ לְבֹא וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ, בְּמִיחָד אִם זֶה בְּיָמִים
נוֹרָאִים, קַבְלָה אַחַת לְכָבוֹד הַשֵּׁם, לְהִרְאוֹת לְאֱלֹקִים: ‘אֱלֹקִים,
אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ, אֲנִי עוֹשֶׂה מִשָּׁהוּ קָטָן בְּשִׁבְלֶךְ, אֲנִי חוֹמֵר עָכוּר,
לֹא יָכוֹל לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי הָרִבָּה. וְהִחַפֵּץ חַיִּים הִיָּה אוֹמֵר שֶׁלֹּא
צָרִיךְ לְחַשֵּׁשׁ לְקַבֵּל קַבְלוֹת, תְּקַבֵּל עַל עֲצָמָךְ וְאִפְלוּ אִם יִהְיֶה זֶה
לְזִמְן מוֹעֵט כְּבָר הָרוּחַת (עֵיין בַּהֲקִדְמָה לְסִפְרוֹ שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן).

גַּם אֶת הַקַּבְלוֹת הַקְּטָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב כְּשֶׁעוֹשִׂים אֶת
זֶה לְכָבוֹדוֹ. מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? יֵשׁ יֶלֶד שֶׁרָק מִתְּחִיל לְלַכֵּת,
אָבֹא שָׁלוּ מִגִּיעַ וְהִילָד מִתְרוֹמֵם כָּכָה וְעוֹשֶׂה צֶעֶד קָטָן אֵלָיו וְעוֹד
צֶעֶד, וּמִסְכֵּן נוֹפֵל. קָם עוֹד פַּעַם וְעוֹד צֶעֶד וְשׁוֹב נוֹפֵל. כְּמָה
שֶׁהָאָבֹא מַעְרִיךְ אֶת הַטְּרַחָה שֶׁל הַיֶּלֶד שְׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
אִפְלוּ שֶׁהַצְעָדִים קְטָנִים, כִּיּוֹן שֶׁזֶה מֵה שֶׁהִילָד יָכוֹל...

לֹא לְהִשָּׂאֵר תִּינוּק

אֲמָנָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁלֹּא לְשִׁמֵּעַ לִיצֵר הָרַע לְהִשָּׂאֵר כָּל הַיּוֹם כְּמוֹ
תִּינוּק שֶׁרָק מִתְּחִיל לְלַכֵּת. צָרִיךְ לְרַאוֹת תָּמִיד שֶׁהַתְּחִזְקוֹת הֵיא
בְּבְחִינַת מִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה (אֲבוֹת פֶּרֶק ד' מִשְׁנָה ב), עַד שֶׁעוֹלָם
בְּמִסְלָה הָעוֹלָה בֵּית אֵל.

הַשֵּׁם יִזְכֶּה אוֹתָנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לְשִׁמַּח אוֹתוֹ בְּכָל מַעֲשֵׂינוּ אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן.

